

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

М. Б. Боднар М. Б. Боднар

“29” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ МУЗИЧНОГО ТА ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВ

рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво).
Хореографія

Кременець – 2022

Робоча програма Історії музичного та хореографічного мистецтв для студентів, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець: 2022. 24 с.

Розробник:

Легкун Оксана Гаврилівна – доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, кандидат мистецтвознавства, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання

Протокол від 29 серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

Інна РАТИНСЬКА

Вступ

Головним завданням сучасної мистецької освіти є підготовка високоосвічених фахівців у галузі музичного й хореографічного мистецтв, забезпечення формування гармонійно розвинутої, творчої особистості, здатної розуміти та оцінювати актуальні культурно-мистецькі процеси.

Навчальна дисципліна необхідна для формування теоретичних знань з історії розвитку музичного та хореографічного мистецтв, як важливого явища в світовій та українській культурній спадщині, та повною мірою здатна сформувати естетичні смаки майбутніх учителів.

Курс охоплює весь період розвитку західноєвропейського й українського музичного та хореографічного мистецтва, що забезпечить опанування головних тенденцій розвитку мистецтв у соціально-історичному та культурному контекстах, ознайомлення із жанровими та стильовими напрямками у музичному мистецтві та відтворення їх особливостей у творчості композиторів, становленням та розвитком хореографічного мистецтва в Західній Європі та Україні.

Навчальна дисципліна «Історія музичного та хореографічного мистецтв» опановується магістрантами у тісному взаємозв'язку із навчальними дисциплінами: «Виконавська майстерність з фаху», «Теорія та методика навчання танцю в ЗЗСО (класичний, народно-сценічний, сучасний бальний)», «Теорія, методика та практикум роботи з дитячим хореографічним колективом», «Сучасне музичне мистецтво».

Ключові слова: музичне та хореографічне мистецтво, композиторські школи, музичні жанри, хореографи, балетний театр, народний танець.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)		
Змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво та хореографія)	Рік підготовки:	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання –		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1–2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 год. самостійної роботи студента – 3,3 год.	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		56 год.	76 год.
Форма контролю: Екзамен – 1 семестр Заочна форма – екзамен 2 семестр			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 37,8 % / 62,2 %

для заочної форми навчання – 15,6 % / 84,4 %

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія музичного та хореографічного мистецтв» є ознайомлення з історичними процесами розвитку українського та зарубіжного музичного та хореографічного мистецтв, еволюцією основних музичних жанрів, вивчення художніх напрямків та творчих стилів композиторів різних національних шкіл, особливостей розвитку хореографічного мистецтва, діяльності балетмейстерів у конкретній історичній епосі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія музичного та хореографічного мистецтв» є: формування у здобувачів ґрунтовних знань про розвиток українського та зарубіжного музичного та хореографічного мистецтв, поглиблення знань про історичні процеси розвитку музики та хореографії, напрямки і стилі музичної та хореографічної культури, розгляд творчої діяльності відомих композиторів та хореографів.

Курс «Історія музичного та хореографічного мистецтв» спрямований на формування у студентів таких програмних компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

Здатність здобувача розв'язувати складні освітні завдання та проблеми у галузі музично-педагогічної діяльності та в освітньому процесі, що передбачає проведення наукових досліджень у сфері інноваційних проблем з теорії та методики вивчення мистецтв у закладах загальної середньої освіти та позашкільних навчальних закладах.

2. Загальні компетентності:

Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

2. Фахові компетентності:

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння філософсько-історичних закономірностей розвитку мистецтв.

Здатність застосовувати філософсько-методологічні знання для проведення науково-педагогічних досліджень у галузі мистецтв, здійснення пошуку, збору, систематизації, узагальнення інформації та обробки даних.

Здатність аналізувати основні етапи історичного розвитку музичного та хореографічного мистецтва з урахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

Здатність виконувати наукові та творчі дослідження, а також описувати, аналізувати, критично оцінювати, публічно презентувати та захищати отримані результати.

Програмні результати навчання:

Знання: Демонструвати концептуальні знання історичних тенденцій і перспектив розвитку різних видів мистецтв для критичного осмислення їх виразально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду і жанру.

Вміння: Аналізувати наукову літературу з питань мистецької освіти іноземною мовою для успішного розв'язання поставлених завдань.

Створювати хореографічні композиції, креативно мислити у процесі реалізації творчого задуму відповідно до теми та ідеї постановки.

Автономія та відповідальність: Дотримуватися правил академічної доброчесності, педагогічної етики у процесі здійснення науково-дослідної діяльності з питань музичної та хореографічної освіти.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль № 1. Основні етапи розвитку світової музичної культури до початку XXI ст.

Тема 1. Предмет та завдання курсу. Музична культура від Античності до Нового часу. Етапи розвитку давньогрецької музичної культури. Музика епохи Середньовіччя. Ранні форми багатоголосся, григоріанський хорал. Поліфонічне мистецтво (характерні жанри – меси, мотети).

Тема 2. Музична культура епохи Відродження. Формування національних композиторських шкіл. «Арс нова» у Франції та Італії. Епоха Бароко. Особливості жанру опери у Франції та Англії. (Ж.-Б. Люлі, Г. Персел). Західноєвропейський інструменталізм XVII – першої половини XVIII ст. та його історичне значення. Органна, клавирна, струнна музика Дж. Фрескобальді, Д. Букстехуде. Характеристика творчості Г. Генделя, Й. Баха.

Тема 3. Епоха Просвітництва. Формування жанру опери. Віденська класична школа. Характеристика творчості Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. Бетховена.

Тема 4. Загальна характеристика романтизму як напрямку в мистецтві XIX ст. Нове трактування жанру вальсу, ноктюрна, інструментальної пісні Виникнення нових жанрів, зумовлених імпровізаційної природою (експромти, музичні моменти, інтермецо, новелети). Творчість Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Мендельсона.

Тема 5. Національні композиторські школи XIX століття: польська музична культура (Ф. Шопен), угорська музична культура (Ф. Ліст), чеська та норвезька національні музичної школи (Б. Сметана, А. Дворжак, Е. Гріг).

Тема 6. Основні художні тенденції розвитку музичної культури XX – початку XXI ст. (імпресіонізм, символізм, експресіонізм, неокласицизм). А. Шенберг – видатний представник експресіонізму в музиці. П. Хіндеміт і музичний неокласицизм. К. Орф як реформатор музичного театру. Французька музична культура. «Шістка». А. Онеггер, Ф. Пуленк, Д. Мійо, Ж. Тайефер, Л. Дюрей. Музика Сполучених Штатів Америки.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Основні етапи розвитку української музичної культури до початку ХХІ ст.

Тема 7. Розвиток української музичної культури від найдавніших часів до кінця ХVІІІ століття. Формування музичної культури Київської Русі у другій половині Х ст. Музичний побут княжого двору. Церковна музика, її реформа. Партесний концерт. М. Дилецький та його праця «Грамматика пения мусикийского». Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель та їх внесок в українську камерно-інструментальну, оперну й симфонічну музику кінця ХVІІІ ст. Становлення вітчизняного симфонізму у творах Е. Ванжури та Симфонії невідомого автора першої половини ХІХ ст.

Тема 8. Розвиток української музичної культури ХІХ – ХХ століть. Формування української опери. Перші класичні зразки оперного жанру: опера С. Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм», опери М. Лисенка «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба». Дитячі опери М. Лисенка, К. Стеценка. Творчість М. Лисенка.

Тема 9. Формування національної композиторської школи (М. Леонтович, К. Стеценко, Я. Степовий). Новаторська творчість М. Леонтовича в жанрі обробки народної пісні. Хорові твори К. Стеценка.

Тема 10. Музична культура України у ХХ столітті. М. Вериківський – універсальна творча особистість вітчизняної музичної культури першої половини ХХ століття. Тенденції розвитку українського музичного мистецтва середини ХХ – початку ХХІ століть. Нова генерація композиторів 60-х років (І. Карабиць, Л. Колодуб, В. Сильвестров, М. Скорик, Є. Станкович). «Нова фольклорна хвиля» у творах М. Скорика, Л. Дичко. Специфіка розвитку музичної регіоналістики (В. Жданкін, В. Морозов, І. Небесний).

Модуль 3.

Змістовий модуль № 3. Основні етапи розвитку хореографічного мистецтва до початку ХХІ ст.

Тема 11. Історія світового хореографічного мистецтва від витоків до епохи Просвітництва. Становлення і розквіт хореографічного мистецтва Давнього світу. Танцювальна культура Давньої Греції та Риму. Танець в Давній Індії та Давньому Китаї. Танцювальна культура Єгипту. Танцювальна культура західноєвропейських країн в епоху Середньовіччя. Народний танець в середньовічній Європі. Поява світських (аристократичних) танців – басданси. Ж. Б. Люллі та його роль у визначенні загального напрямку розвитку балету.

Тема 12. Хореографічне мистецтво західноєвропейських країн епохи Відродження. Значення карнавалів у розвитку танцювального мистецтва. Жанри танцювального мистецтва епохи Відродження (менуєт, ригодон, гальярда, вольта, буре, гавот). Роль жонглерів у розвитку професійної хореографії. Видатні теоретики танцю доби Ренесансу.

Тема 13. Загальна характеристика хореографічного мистецтва поч. XVIII ст. Творчість Дж. Уівера, Ф. Хільфердінга, Г. Анджоліні. Реформи у балеті Ж. Ж. Новера. Творчість Ж. Доберваля, С. Вігано, К. Блазіса.

Тема 14. Романтизм у балетному театрі. Видатні балетмейстери та виконавці епохи Романтизму. М.Тальоні, вплив її виконавства на розвиток школи класичного танцю. Танцівниці романтичних балетів: Ф. Ельслер, К. Грізі, Л. Гран, Ф. Черітто. Балет «Жізель» – вершина романтичного репертуару.

Тема 15. Основні етапи розвитку західноєвропейського балетного театру кінця XIX – XX століття. Виникнення нових течій в хореографії XX ст. Творчість Ф. Дельсард, Ж. Далькроза, А. Дункан.

Тема 16. Розвиток хореографічної освіти в Україні. Витоки та етапи розвитку хореографічної освіти в Україні. М. Вериківський – автор першого українського національного балету. Розвиток і збагачення української хореографії у мистецтві. Роль В. Верховинця та В. Авраменка у становленні національної хореографічної освіти. Значення творчості П. Вірського для розвитку хореографічного мистецтва. Етнографічні особливості народного танцю. Сучасний поліжанровий дискурс хореографічного мистецтва. Розвиток хореографічного мистецтва на Кременеччині наприкінці XX – початку XXI століть. Мистецькі досягнення представників хореографічної культури Кременеччини (Е. Братусь, В. Ольшанський, О. Синюк).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінар	самостійна робота		лекції	семінар	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основні етапи розвитку світової музичної культури до початку XXI ст.								
Тема 1. Предмет та завдання курсу. Музична культура від Античності до Нового часу. Етапи розвитку давньогрецької музичної культури. Музика епохи Середньовіччя. Ранні форми багатоголосся, григоріанський хорал. Поліфонічне мистецтво (характерні жанри – меси,	5	1		4	4,5	0,5		4

мотети).								
Тема 2. Музична культура епохи Відродження. Формування національних композиторських шкіл. «Арс нова» у Франції та Італії. Епоха Бароко. Особливості жанру опери у Франції та Англії. (Ж.-Б. Люллі, Г. Персел). Західноєвропейський інструменталізм XVII – першої половини XVIII ст. та його історичне значення. Органна, клавірна, струнна музика Дж. Фрескобальді, Д. Букстехуде. Характеристика творчості Г. Генделя, Й. Баха.	3		1	2	3		1	2
Тема 3. Епоха Просвітництва. Формування жанру опери. Віденська класична школа. Характеристика творчості Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. Бетховена.	4	1	1	2	4		1	3
Тема 4. Загальна характеристика романтизму як напрямку в мистецтві XIX ст. Нове трактування жанру вальсу, ноктюрна, інструментальної пісні Виникнення нових жанрів, зумовлених імпровізаційної природою (експромти, музичні моменти, інтермецо, новелети). Творчість Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Мендельсона.	6	1	1	4	6		1	5
Тема 5. Національні композиторські школи XIX століття: польська музична культура (Ф. Шопен), угорська музична культура	6	1	1	4	7		1	6

(Ф. Ліст), чеська та норвезька національні музичної школи (Б. Сметана, А. Дворжак, Е. Гріг).								
Тема 6. Основні художні тенденції розвитку музичної культури ХХ – початку ХХІ ст. (імпресіонізм, символізм, експресіонізм, неокласицизм). А. Шенберг – видатний представник експресіонізму в музиці. П. Хіндеміт і музичний неокласицизм. К. Орф як реформатор музичного театру. Французька музична культура. «Шістка». А. Онеггер, Ф. Пуленк, Д. Мійо, Ж. Тайефер, Л. Дюрей. Музика Сполучених Штатів Америки.	6	1	1	4	6	1		5
Разом за змістовим модулем 1	30	5	5	20	30,5	1,5	4	25
Змістовий модуль 2. Основні етапи розвитку української музичної культури до початку ХХІ ст.								
Тема 7. Розвиток української музичної культури від найдавніших часів до кінця ХVІІІ століття. Формування музичної культури Київської Русі у другій половині Х ст. Музичний побут княжого двору. Церковна музика, її реформа. Партесний концерт. М.П. Дилецький та його праця «Грамматика пенія мусикийского». Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель та їх внесок в українську камерно-інструментальну,	7	2	1	4	6	0,5	0,5	5

оперну й симфонічну музику кінця XVIII ст. Становлення вітчизняного симфонізму у творах Е. Ванжури та Симфонії невідомого автора першої половини XIX ст.								
Тема 8. Розвиток української музичної культури XIX – XX століть. Формування української опери. Перші класичні зразки оперного жанру: опера С. Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм», опери М. Лисенка «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба». Дитячі опери М. Лисенка, К. Стеценка. Творчість М. Лисенка.	5		2	3	5		1	4
Тема 9. Формування національної композиторської школи (М. Леонтович, К. Стеценко, Я. Степовий). Новаторська творчість М. Леонтовича в жанрі обробки народної пісні. Хорові твори К. Стеценка.	4	1	1	2	4,5		0,5	4
Тема 10. Музична культура України у XX столітті. М. Вериківський – універсальна творча особистість вітчизняної музичної культури першої половини XX століття Тенденції розвитку українського музичного мистецтва середини XX – початку XXI століть. Нова генерація композиторів 60-х років (І. Карабиць, Л. Колодуб, В. Сильвестров, М. Скорик, Є. Станкович).	8	2	2	4	7,5	1	0,5	6

«Нова фольклорна хвиля» у творах М. Скорика, Л. Дичко. Специфіка розвитку музичної регіоналістики (В. Жданкін, В. Морозов, І. Небесний).								
Разом за змістовим модулем 2	24	5	6	13	23	1,5	2,5	19
Змістовий модуль 3. Основні етапи розвитку хореографічного мистецтва до початку ХХІ ст.								
Тема 11. Історія світового хореографічного мистецтва від витоків до епохи Просвітництва. Становлення і розквіт хореографічного мистецтва Давнього світу. Танцювальна культура Давньої Греції та Риму. Танець в Давній Індії та Давньому Китаї. Танцювальна культура Єгипту. Танцювальна культура західноєвропейських країн в епоху Середньовіччя. Народний танець в середньовічній Європі. Поява світських (аристократичних) танців – басданси. Ж. Б. Люлі та його роль у визначенні загального напрямку розвитку балету.	5	2		3	5,5	0,5		5
Тема 12. Хореографічне мистецтво західноєвропейських країн епохи Відродження. Значення карнавалів у розвитку танцювального мистецтва. Жанри танцювального мистецтва епохи Відродження (менует, рігодон, гальярда, вольта, буре, гавот). Роль жонглерів у розвитку професійної	5	1		4	4,5	0,5		4

хореографії. Видатні теоретики танцю доби Ренесансу.								
Тема 13. Загальна характеристика хореографічного мистецтва поч. XVIII ст. Творчість Дж. Уівера, Ф. Хільфердінга, г. Анджоліні. Реформи у балеті Ж. Ж. Новера. Творчість Ж. Доберваля, С. Вігано, К. Блазіса.	5	1		4	4,5	0,5		4
Тема 14. Романтизм у балетному театрі. Видатні балетмейстери та виконавці епохи Романтизму. М.Тальоні, вплив її виконавства на розвиток школи класичного танцю. Танцівниці романтичних балетів: Ф. Ельслер, К. Грізі, Л. Гран, Ф. Черітто. Балет «Жізель» – вершина романтичного репертуару.	7	2	1	4	6,5		0,5	6
Тема 15. Основні етапи розвитку західноєвропейського балетного театру кінця XIX – XX століття. Виникнення нових течій в хореографії XX ст. Творчість Ф. Дельсард, Ж. Далькроза, А. Дункан.	6	2		4	6,5	0,5		6
Тема 16. Розвиток хореографічної освіти в Україні. Витоки та етапи розвитку хореографічної освіти в Україні. М. Вериківський – автор першого українського національного балету. Розвиток і збагачення української хореографії у мистецтві. Роль	8	2	2	4	9	1	1	7

В. Верховинця та В. Авраменка у становленні національної хореографічної освіти. Значення творчості П. Вірського для розвитку хореографічного мистецтва. Етнографічні особливості народного танцю. Сучасний поліжанровий дискурс хореографічного мистецтва. Розвиток хореографічного мистецтва на Кременеччині наприкінці ХХ – початку ХХІ століть. Мистецькі досягнення представників хореографічної культури Кременеччини (Е. Братусь, В. Ольшанський, О. Синюк).								
Разом за змістовим модулем 3	36	10	3	23	36,5	3	1,5	32
ВСЬОГО	90	20	14	56	90	8	6	76

6. Теми семінарських, практичних занять та лабораторних робіт та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Західноєвропейський інструменталізм ХVІІ – першої половини ХVІІІ ст. та його історичне значення. Органна, клавирна, струнна музика Дж. Фрескобальді, Д. Букстехуде. Характеристика творчості Г. Генделя, Й. Баха.	1	1
2.	Характеристика творчості Й. Гайдна.	1	0,5
3.	Творчість Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Мендельсона.	1	0,5
4.	Національні композиторські школи ХІХ століття.	1	0,5
5.	Музика Сполучених Штатів Америки.	1	
6.	Становлення вітчизняного симфонізму у творах Е. Ванжури та Симфонії невідомого автора першої половини ХІХ ст.	1	0,5
7.	Опера С. Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм», опери М. Лисенка «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба».	2	1

8.	Новаторська творчість М. Леонтовича в жанрі обробки народної пісні.	1	0,5
9.	М. Вериківський – універсальна творча особистість вітчизняної музичної культури першої половини ХХ століття.	2	0,5
10.	Балет «Жізель» – вершина романтичного репертуару.	1	0,5
11.	Роль В. Верховинця та В. Авраменка у становленні національної хореографічної освіти. Значення творчості П. Вірського для розвитку хореографічного мистецтва.	2	0,5
	Разом	14	6

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

«відмінно» – здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з теоретичних питань, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності; вміє самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обґрунтовані думки у процесі викладу матеріалу.

«добре» – здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання.

«задовільно» – знання здобувача вищої освіти є достатніми, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

«незадовільно» – здобувач вищої освіти виявляє недостатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з дисципліни, поверхово аналізує події, робить певні висновки; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена; самостійно відтворює частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми.

0 балів – відповіді немає або вона не розкриває сутності даного питання.

7. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Музика епохи Середньовіччя. Ранні форми багатоголосся, григоріанський хорал. Поліфонічне мистецтво (характерні жанри – меси, мотети).	4	4
2.	Музична культура епохи Відродження. Формування національних композиторських шкіл. «Арс нова» у Франції та Італії. Епоха Бароко. Особливості жанру опери у Франції та Англії. (Ж.-Б. Люллі, Г. Персел).	2	2
3.	Характеристика творчості В. Моцарта, Л. Бетховена.	2	3
4.	Нове трактування жанру вальсу, ноктюрна, інструментальної пісні Виникнення нових жанрів, зумовлених імпровізаційної природою (експромти, музичні моменти, інтермецо, новелети).	4	5
5.	Чеська та норвезька національні музичної школи (Б. Сметана, А. Дворжак, Е. Гріг).	4	6
6.	А. Шенберг – видатний представник експресіонізму в музиці. П. Хіндеміт і музичний неокласицизм. К. Орф як реформатор музичного театру. Французька музична культура. «Шістка». А. Онеггер, Ф. Пуленк, Д. Мійо, Ж. Тайефер, Л. Дюрей.	4	5
7.	Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель та їх внесок в українську камерно-інструментальну, оперну й симфонічну музику кінця XVIII ст.	4	5
8.	Творчість М. Лисенка..	3	4
9.	Хорові твори К. Стеценка.	2	4
10.	Нова генерація композиторів 60-х років (І. Карабиць, Л. Колодуб, В. Сильвестров, М. Скорик, Є. Станкович).	4	6
	Ж. Б. Люллі та його роль у визначенні загального напрямку розвитку балету.	3	5
	Видатні теоретики танцю доби Ренесансу.	4	4
	Реформи у балеті Ж. Ж. Новера. Творчість Ж. Доберваля, С. Вігано, К. Блазіса.	4	4
	Танцівниці романтичних балетів: Ф. Ельслер, К. Грізі, Л. Гран, Ф. Черітто.	4	6
	Виникнення нових течій в хореографії XX ст. Творчість Ф. Дельсард, Ж. Далькроза, А. Дункан.	4	6

Етнографічні особливості народного танцю. Сучасний поліжанровий дискурс хореографічного мистецтва. Розвиток хореографічного мистецтва на Кременеччині наприкінці ХХ – початку ХХІ століть.	4	7
Разом	56	76

Критерії оцінювання навчальних досягнень

«відмінно» – здобувач засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосовував для оформлення результатів самостійної роботи з творчим підходом не тільки рекомендовану, а й додаткову літературу; оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним;

«добре» – здобувач засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми для самостійної роботи, орієнтується в ньому, однак допускає незначні помилки або не зовсім повні відповіді; оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним;

«задовільно» – здобувач не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань;

«незадовільно» – здобувач не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення.

8. Індивідуальні навчально-дослідні завдання та критерії їх оцінювання

Індивідуальна навчально-дослідна робота магістрів під керівництвом викладача здійснюється у вигляді тематичних навчальних проєктів на одну із запропонованих тем:

1. Музична культура Античності.
2. Музика культура епохи Середньовіччя.
3. Музична культура епохи Відродження.
4. Характеристика творчості Дж. Фрескобальді, Д. Букстехуде.
5. Характеристика творчості Г. Генделя та Й.-С. Баха.
6. Віденська класична школа.
7. Характеристика творчості Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. Бетховена.
8. Загальна характеристика романтизму як напрямку в мистецтві ХІХ ст.
9. Національні композиторські школи ХІХ століття (Ф. Шопен, Ф. Ліст, А. Дворжак, Е. Гріг).
10. Художні тенденції розвитку музичної культури ХХ – початку ХХІ ст. (імпресіонізм, символізм, експресіонізм, неокласицизм).

11. Дж. Гершвін – яскравий представник американської національної школи.
12. Музична культура Київської Русі.
13. М. Дилецький та його праця «Грамматика пения музикийского».
14. Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель та їх внесок в українську музичну культуру кінця XVIII ст.
15. Становлення вітчизняного симфонізму у творах Е. Ванжури та Симфонії невідомого автора I половини XIX ст.
16. Новаторська творчість М. Леонтовича в жанрі обробки народної пісні.
17. М. Вериківський – універсальна творча особистість вітчизняної музичної культури першої половини XX століття.
18. Тенденції розвитку українського музичного мистецтва середини XX – початку XXI століть.
19. «Нова фольклорна хвиля» у творах М. Скорика, Л. Дичко.
20. Становлення і розквіт хореографічного мистецтва Давнього світу.
21. Танцювальна культура західноєвропейських країн в епоху Середньовіччя.
22. Хореографічне мистецтво західноєвропейських країн епохи Відродження.
23. Жанри танцювального мистецтва епохи Відродження.
24. Загальна характеристика хореографічного мистецтва поч. XVIII ст.
25. Балет «Жізель» – вершина романтичного репертуару.
26. Основні етапи розвитку західноєвропейського балетного театру кінця XIX – XX століття.
27. Виникнення нових течій в хореографії XX ст.
28. Витоки та етапи розвитку хореографічної освіти в Україні.
29. М. Вериківський – автор першого українського національного балету.
30. Роль В. Верховинця та В. Авраменка у становленні національної хореографічної освіти.
31. Значення творчості П. Вірського для розвитку хореографічного мистецтва.
32. Етнографічні особливості народного танцю.
33. Сучасні жанри хореографічного мистецтва.
34. Розвиток хореографічного мистецтва на Кременеччині наприкінці XX – початку XXI століть.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Індивідуально навчально-дослідне завдання пропонується оцінювати за такими критеріями:

Оцінка	К-ть балів	Вимоги
«5»	12 – 15	ІНДЗ виконано відмінно:

		повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками
«4»	9 – 11	Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками
«3»	5 – 8	Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента
«2»	1 – 4	Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження

9. Методи навчання

1. Словесні, наочні, практичні; частково-пошуковий, дослідницький; методи колективної розумової діяльності; методи самостійної роботи.

10. Методи контролю

1. Екзамен (1-й семестр), заочна форма навчання – 2-й семестр

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль															ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Зм. модуль 1						Зм. модуль 2				Зм. модуль 3							100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15			
5		5				5		5		5		5		5	15	50	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

A (100-90 балів) – відмінно:

- заслуговує студент, який на високому рівні засвоїв лекційний матеріал, послуговується додатковою інформацією, вміє аналізувати і синтезувати навчальний матеріал, робить висновки та узагальнення;
- бере активну участь у практичних заняттях, проявляє ініціативу.

B (89-82 бали) – добре:

- заслуговує студент, який успішно засвоїв лекційний матеріал, послуговується додатковою інформацією, вміє аналізувати і синтезувати навчальний матеріал, робить висновки та узагальнення.

C (81-75 балів) – добре:

- заслуговує студент, який на доброму рівні засвоїв лекційний матеріал, послуговується додатковою інформацією, у загальному вміє робити висновки, але не проникає в глибину даного питання.

D (74-67 балів) – задовільно:

- заслуговує студент, який на середньому рівні засвоїв лекційний матеріал, не послуговується додатковою інформацією;
- вміє зробити висновки, але поверхово орієнтується у вивченому матеріалі.

E (66-60 балів) – задовільно:

- заслуговує студент, який на низькому рівні засвоїв лекційний матеріал, не користується додатковою інформацією, поверхово і не конкретно аналізує мистецькі процеси, не робить узагальнень, не бачить аналогій, йому важко зробити висновки.

FX (59-35 балів) – незадовільно:

- заслуговує студент, який дуже поверхово засвоїв лекційний матеріал, володіє найелементарнішими поняттями, не може зробити висновків, не виконує завдань для самостійного опрацювання.

X (34-0 балів) – незадовільно:

- заслуговує студент, який зовсім не засвоїв лекційного матеріалу і не проявляє інтересу до вивчення даного предмету.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Навчальний контент (конспекти або розширені плани лекцій).
2. Плани практичних занять та методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
3. Завдання для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів.
4. Завдання комплексної контрольної роботи.
5. Мультимедійні презентації за змістом тем.

13. Рекомендована література

Базова

1. Александрова О. О., Цимбал О. М. Зарубіжна музична література : навч. посіб. Харків, 2021. Ч. 2. 123 с.
2. Александрова О. О., Цимбал О. М. Зарубіжна музична література : навч. посіб. Харків, 2020. Ч. 1: Музичне мистецтво XVII – початку XIX ст. 102 с.
3. Бедакова С. В. Історія зарубіжної музики (кінець XVI– IX століття) : навч. посіб. Миколаїв :ПП «РАЛ-поліграфія», 2018. 306 с.
4. Белікова В. В. Історія української музики : навч. посіб. [вид.2-ге, перероб. й доп.]. К. : МОНУ, Кривий Ріг : КДПУ, 2004. 124 с.
5. Верещагіна О. Є. Холодкова Л. П. Історія української музики XX століття : навч. посіб. К. : Освіта України, 2010. 268 с.
6. Зайцев Є. В., Колесниченко Ю. В. Основи народно-сценічного танцю : навч. посіб. Вінниця : НОВА КНИГА, 2007. 416 с.

7. Кияновська Л. О. Галицька музична культура ХІХ–ХХ ст. : навч. посіб. Чернівці : Книга ХХІ, 2007. 420 с.
8. Неофіта М. М. Хореографічне мистецтво України : навч.-метод. посіб. Дрогобич : Коло, 2020. 108 с.
9. Повалій Т. Л. Історія хореографічного мистецтва: навч.-метод. посіб. Суми : СПДФО Повалій К. В., 2014. 120 с.
10. Шариков Д. І. Хореографія : навч. посіб. К. : КиМУ, 2011. 184 с.
11. Шевнюк О. Л. Історія мистецтв : навч. посіб. К. : Освіта України, 2015. 451 с.

Допоміжна

1. Авраменко В. Українські національні танки, музика і стрій. Голівуд, 1947. 80 с.
2. Благова Т. О. Розвиток хореографічної освіти в Україні (ХХ–початок ХХІ ст.) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. 595 с.
3. Борсук Н., Тараканова А. Танці в сучасних ритмах: нариси : навч.-метод. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2014. 52 с.
4. Боршуляк А. М. Символіко-риторичні принципи творчості Ференца Ліста в історико-культурному контексті романтизму. *Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту імені Володимира Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство*. 2019. Вип. № 1. С. 41–47.
5. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. Вип. 1. Київ : Мистецтво, 1990. 223 с.
6. Василенко К. Ю. Український танець. Київ : ІПК ПК, 1997. 282 с.
7. Дмітрієнко Д. В. Особливості музичного стилю Фредеріка Шопена. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads/2171-7547-1-PB.pdf> (дата звернення: 28.08. 2023).
8. Дячук Н. І. Музичне мистецтво Західної Європи кінця ХVІ – початку ХІХ століття : тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики». Полтава : ПДПУ імені В. Г. Короленка, 2009. 103 с.
9. Завальнюк А. Ф. Микола Леонтович. Листи, документи, духовні твори: До 130-ї річниці від дня народження. 2-ге вид., доопрацьоване і доп. Вінниця : Нова книга, 2007. 272 с. : іл. ; нот.
10. Кейс А. Г. Національні джерела творчості Ференца Ліста. *Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття* : зб. матеріалів ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачево, 22–23 квітня 2020 р. Мукачево : МДУ, 2020. С. 44–46.
11. Кентеш І. С. Фортепіанна соната у творчості західноєвропейських композиторів-романтиків: традиції та новації. *Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття* : зб. матеріалів ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачево, 22–23 квітня 2020 р. Мукачево : МДУ, 2020. С. 46–49.

12. Кисеєва О. В. Етапи становлення і розвитку танцю постмодерн в другій половині ХХ–початку ХХІ століття. *Музичний альманах*. 2014. № 2.(15). С. 88–96.
13. Кривонос О. В. Сучасні стилі та напрямки хореографічного мистецтва, як засіб самовираження молоді ХХІ століття. *Мистецькі пошуки: збірник наукових праць*. Вип. 12. Суми: ФОП Цьома С. П., 2020. 360 с.
14. Микола Лисенко у спогадах сучасників : у 2 т. Т. 1. К. : Музична Україна, 2003. – 344 с.
15. Назаренко Н. В., Шелупагіна Т. В. Еволюція музично-естетичних ідей в історії європейської культури: від античності до нового часу. *Духовні, політичні та освітні практики в соціально-культурному розвитку людства: зб. наук. праць за матеріалами доповідей і повідомлень XII Всеукраїнського наук.-практ. семінару «Актуальні питання всесвітньої історії та методика їх викладання»*, 25–26 березня 2021 р. Полтава : ІВЦ ПНПУ, 2021. С. 21–30.
16. Овчинникова Л. О. Новації романтичного жанроутворення у фортепіанній камерній творчості Ф. Шопена. *Теорія та методика навчання суспільних дисциплін*. 2011. № 1. С. 96–99.
17. Опанасюк О. Метаісторичні підвалини періодизації історії світової музичної культури. *Path of Science International Electronic Scientific Journal*. 2017. Vol. 3, No 2 P. 216–230.
18. Польська І. І. Фортепіанний та камерний ансамбль у житті та творчості Фридерика Шопена. *Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU : Collective monograph*. Riga : Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 360–381.
19. Сікора М. М. Фортепіанна творчість Ф. Мендельсона в контексті ідей мистецтва раннього романтизму. *Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття* : зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачєво, 22–23 квітня 2020 р. Мукачєво : МДУ, 2020. С. 64–67.
20. Годорюк Ю. Балети для дітей в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. Вип. 33. С. 360–367.
21. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрями, стилі, види : монографія. К.: КиМУ, 2010. 208 с.
22. Шевчук А. С. Дитяча хореографія : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 288 с.
23. Школяренко С. І. Стиль Ф. Шопена як буттєво-художня двоєдність: до проблеми актуальної інтерпретації. *Культура України*. 2013. Вип. 41. С. 257–268.

14. Інформаційні ресурси

1. Історія українського музичного мистецтва.
<http://ukrnotes.in.ua/Istoriya.php>

2. Історія української музики.
https://shron2.chtyvo.org.ua/Zbirka/Istoriia_ukrainskoi_muzyky_U_7_t_T_1_Kn_1_Vid_naidavnishykh_chasiv_do_XVIII_stolittia_Narodna_muzyka.pdf

3. Кияновська Л. Українська музична культура : навч. посіб. Київ: ДМЦНЗКМ, 2002. 178 с.
<https://nashaucheba.ru/v60517/%D0%BA%D0%B8%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%BB.%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA>

4. Крусь О. Історія української музики від витоків до середини XIX ст.
https://chtivo.org.ua/authors/Krus_Oksana/Istoriia_ukrainskoi_muzyky_vid_vytokiv_do_seredyny_KhIKh_st/

5. Тилик І. Релігійно-містичні аспекти творчості А. Веделя.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_fil.n_2015_225_16

6. Бедакова С. В. Історія зарубіжної музики (кінець XVI–XIX століття) : навч. посіб. Миколаїв :ПП «РАЛ-поліграфія», 2018. 306 с.
<https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/byedakova-s.-v.-2018-istoriya-zarubizhnoyi-muzyky-kinecz-hvi-%E2%80%93-hih-stolittya.pdf>

7. Зарубіжна музика початку XX століття. <https://uk.perish.info/1283-foreign-music-of-the-early-20th-century.html>

8. Медвідь Т.А. Історія хореографічного мистецтва від витоків до епохи Просвітництва : навч. посіб. Херсон : МПП «Издательство «ІТ», 2015. 240 с.; іл.
<https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/medvid-t.-istoriya-horeografichnogo-mystecztva.pdf>

9. Повалій Т. Л. Історія хореографічного мистецтва: навч.-метод. посіб. Суми : СПДФО Повалій К. В., 2014. 120 с.
<https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/745/1/navchalnyi%20posibnyk.pdf>